

Open sollicitaties

In een vorig stuk op dit blog, [Vertalen is geen vetpot](#), heb ik geschreven dat redacties bij uitgeverijen worden overstelpt met open sollicitaties. Met een redacteur die toch wel twee of drie van dergelijke sollicitaties per week in zijn postvak krijgt, heb ik hierover gesproken.

Doorgestuurd

Deze redacteur werkt bij een grote, algemene uitgeverij waar zowel literaire boeken worden uitgegeven als non-fictie, chicklit en thrillers. Meestal zendt het secretariaat deze mailtjes door, omdat ze zijn gestuurd aan een algemeen e-mailadres dat van internet is geplukt. Aangezien de genoemde redacteur veel mail krijgt die direct moet worden beantwoord, raken de sollicitaties een beetje ondergesneeuwd, ook omdat ze vaak vergezeld gaan van een uitgebreid cv. Een cv met de middelbare schoolopleiding en de huiselijke omstandigheden van de sollicitant is waarschijnlijk meer geschikt voor een sollicitatie naar een vaste baan, de redacteur is bij freelance vertalers eigenlijk hoofdzakelijk geïnteresseerd in ervaring. Het gaat hem vooral om de kennis van het Nederlands, naast de kennis van de brontaal. Een in een vreemde taal geschreven boek moet immers worden vertaald in vlekkeloos Nederlands waar het origineel niet doorheen schemert. Stijl- en spelfouten in een dergelijke mail zijn dan ook een doodzonde. En denk maar niet dat dergelijke foutjes een redacteur niet opvallen; die is er juist op getraind zulke dingen te zien!

Minder titels

De open sollicitaties zijn zeker niet allemaal afkomstig van beginnende boekvertalers die naarstig op zoek zijn naar hun eerste opdracht. Ze komen ook van boekvertalers die al voor andere uitgeverijen hebben vertaald, maar die hun activiteiten willen uitbreiden. Want laten we wel wezen,

de crisis is niet voorbij gegaan aan het boekenvak. Of de boekenverkoop de crisis nu goed of minder goed heeft doorstaan, in elk geval heerst er angst. En daarom worden er minder titels aangekocht in het buitenland, en zijn er dus ook minder titels om uit te zetten onder boekvertalers. En dat merkt de redacteur, want ook boekvertalers met wie hij veel heeft gewerkt, komen vragen om een nieuw boek.

Dilemma

En daar stuit de redacteur op een dilemma. Hij kent deze boekvertalers, hij weet wat hij aan hen heeft. Hij werkt immers al jaren met hen. Maar deze boekvertalers zijn over het algemeen rond of boven de vijftig (zie [Marktpositie boekvertalers: de enquête](#)). Stel dat ze allemaal over een poosje van hun AOW gaan genieten en het toetsenbord aan de wilgen hangen? Wie moet al die buitenlandse boeken dan vertalen? Er is dan ook zeker behoefte aan nieuw bloed. Maar het is ook vervelend om de oude, vertrouwde boekvertalers te laten verhongeren... Er zal een gulden middenweg moeten worden gevonden.

Teleurstelling

Veel boekvertalers die een open sollicitatie hebben gestuurd, zijn teleurgesteld dat er geen reactie op hun mail komt. Dat kan verschillende oorzaken hebben. Een mail gestuurd naar een e-mailadres dat begint met info@ zal niet altijd op de goede plek terechtkomen. Het is handiger als een sollicitatie wordt gestuurd naar een redacteur die de titels beheert waarvan de sollicitant denkt dat die hem zullen liggen. Is de vertaler gespecialiseerd in materie die ik hier maar even oneerbiedig 'zweef' zal noemen, dan kan hij zich beter richten tot een redacteur die dat soort boeken in zijn portefeuille heeft. Worden er een heleboel open sollicitaties rondgestuurd, dan kan de vertaler die beter aanpassen. Een uitgebreid cv van wieg tot het moment van nu is niet nodig; zoals eerder gezegd, het gaat om de ervaring. Wordt een open sollicitatie gestuurd aan een grote, algemene uitgeverij die boeken in allerlei genres doet verschijnen, dan moet er moeite worden gedaan. Wil de boekvertaler Hogere Literatuur vertalen, dan dient hij te achterhalen welke redacteur de Hogere Literatuur in beheer heeft. Hij kan het best een persoonlijk mailtje schrijven, met de ervaring die hij met Hogere Literatuur heeft. Weet de boekvertaler alles van koken, dan zou hij een mail moeten sturen naar de redacteur die over de kookboeken gaat.

Maar stel dat de vertaler nog helemaal geen ervaring heeft? Of uitsluitend damesromannetjes heeft vertaald, en graag meer wil verdienen bij een andere uitgeverij? Dan moet hij dat eerlijk vertellen, en bijvoorbeeld aanbieden een proefvertaling te maken.

Onvoldoende titels

Zoals eerder verteld, raken de open sollicitaties vaak ondergesneeuwd door alle andere mail die een redacteur krijgt. Redacteurs hebben het ontzettend druk, want ook op personeel binnen een uitgeverij wordt bezuinigd. De redactie heeft meestal geen tijd om te reageren. Het zou echter fijn zijn als ze een standaardmail konden terugsturen met een bedankje voor de interesse, en een spijtbetuiging dat er geen titels zijn om uit te zetten of zoiets. Dan blijft de sollicitant niet zweven tussen hoop en vrees. En het voorkomt ook dat sollicitanten met een follow-up komen: nog een

mail om te vragen of de sollicitatie wel is ontvangen. De sollicitant moet niet vergeten dat hij niet de enige is die heeft gesolliciteerd, en dat er domweg onvoldoende titels zijn om uit te zetten, zeker niet twee of drie per week -- de frequentie waarmee de open sollicitaties binnenkomen.

Geen oplossing

Het is en blijft moeilijk om een voet tussen de deur te krijgen, zeker nu ook ervaren boekvertalers soms een hele poos zonder opdracht zitten. Uiteraard heb ik daar geen oplossing voor. Ik kan alleen iedereen die graag boeken wil vertalen aanraden de neus niet op te halen voor boeken die hijzelf misschien nooit zou lezen. Elk boek verdient dezelfde aandacht van de vertaler. En door deze boeken wel te vertalen, doet hij ervaring op. En ervaring telt!